

Корени и геополитичка димензија југословенске кризе

ВОЈНО ДЕЛО 6/1998.

Проф. др *Живојин Ракочевић*

... Извесни лидери и „виртуози мира“ на Западу виде Југославију као *плутајућу мину*; не више као барутану која само што није експлодирала. Метафорички обрт није случајан. Веома дуго трајање или протежност југословенске кризе и новонастале крајње опасне замке и странпутице тзв. планетарног детанта условиле су и ту, наоко, необичну промену у употреби, односно пропагандно-политичком владању најважнијим метафорама, параболама и аналогијама светског политичког речника.

Садашња југословенска криза, по много чему судећи, има веома замршен друштвени каузалитет, небројено скривених и видљивих димензија или „аспеката“, своје „паклене механизме“ и мовенсе, општепознате, али и сасвим нове феномене и појаве, различите и, чак, дијаметрално супротне мотиве и циљеве.

Такозвана геополитичка димензија те готово тоталне кризе југословенског друштва и Југославије као облика државног уређења јесте *примордијална* димензија. Она је прожимала или, пак, пресецала „прегнантне тачке“ заједничке државе Јужних Словена пре седам-осам деценија, суштински и драматски „одлучивала“ о њеном развоју и опстанку између два светска рата, уништила је на почетку другог светског рата и пружила „божанску прилику“ да се обнови у знатно ширим државним, царинским и другим границама. Сада јој прети новом погибелји, или „само отплутавањем“ у неку од западних геополитичких орбита, односно интересних сфера.

Метафизика југословенске геополитичке „архитектуре“ изражавала се, и изражава, у моделима, начинима и облицима државне политичке власти, у тзв. односима снага између „њених“ нација и познијих федералних јединки, у њеним односима с великим и средњим силама. Лигом народâ и Организацијом уједињених нација, међународним финансијским установама и регионалним супранационалним групацијама држава итд. Критичка историја планетарног хода и кода „света нација“ и наука о геополитици и тзв. светским пословима јесу једини поуздани водичи и инструменти уколико се одважимо да кренемо на неизванестан пут досезања оних „прегнантних тачака“ европских и светских процеса из којих су поникле прва и друга Југославија.

У Југославији се, речено платонски, сада догађају све могуће промене и на све начине. Делују ум, разум, разборитост, истинско

мњење, али и искривљена и лажна свест, тзв. јавно мњење, опскурно (рђаво метафизичко) „трагање“ за тзв. апсолутним идејама и „формулама“ самоопредељења нација, националних држава, „апсолутних“ облика тржишне економије и капитала, а уз све то пароксизми и ђаболска убрзања југословенске кризе у виду националистичке, односно шовинистичке пропаганде, тзв. медијских и психолошких ратова, оружаных међунационалних, односно међурејубличких сукоба, прагматизам и својеврсни волунтаризам тзв. ауторске савезне владе, и слично...